

До членовете на научното жури
за провеждане на публична защита
за защита на докторат за придобиване
на научната и образователна степен „доктор“

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Цветан Георгиев Сивков,
преподавател в СУ „Св. Климент Охридски“

за

дисертация на тема: „Оспорване на индивидуални финансови актове“
за присъждане на образователна и научна степен „доктор“ по
професионално направление „право“,
докторска програма „Административно право и административен
процес“,
представена от адв. Анастасия Георгиева Дюлгерова

Уважаеми членове на научното жури,

Уважаеми г-н Председател,

Представям на вашето внимание моето становище по докторската работа на адв. Анастасия Дюлгерова на тема: „Оспорване на индивидуални финансови актове“. Определен съм за член на журито и за подготовка на становище по установения от закона и другите нормативни актове ред.

Представеният дисертационен труд съдържа 3 глави, увод и заключение в обем над 200 стр. с посочена литература. Съдържанието и отделните глави са добре структурирани с едно уточнение. Има известна неравномерност в поднасянето на материята. Първата глава е около 100 страници. Създава се усещането, че там е акцентът на работата. А в същност това е общата тематика. Акцентът, според мен, трябва да бъде върху конкретните способности за оспорване – по съдебен и по административен ред.

Представената литература показва един широк поглед на авторката върху теорията и съдебната практика. Работата е написана на грамотен, четивен български език. Достъпна е и е лека за четене, както от изкушените в тази област, така и от по-широк кръг специалисти.

Темата е интересна и винаги е предизвиквала интерес в широки професионални кръгове, особено сред тези, които се занимават с административно и финансово право като теория и като практика. Темата като че ли е много широка. Това е по-скоро проблематика за учебник, защото става дума за обемна материя, която обхваща голям кръг от проблеми. Тук могат да се открият няколко въпроса, които сами по себе си представляват проблеми, годни за научно изследване като дисертационни трудове. Независимо от това г-жа Дюлгерова е положила необходимите усилия и е представила изследване на високо ниво, което заслужава адмирации и положителна оценка.

Уводът прави добро впечатление. Той е подреден и систематизиран. Поставени са основните въпроси и за читателите е ясно каква е темата и какви са основните въпроси, които ще бъдат разглеждани. Бих препоръчал при бъдеща работа върху материала с цел издаване още тук да се отдели нужното внимание на съпоставката и съответствието между административните и финансовите актове. Финансовите актове са един от видовете административни актове от гледна точка на отношенията, които уреждат и регулират.

По-нататък ще представя виждането си за следващите части на работата. При евентуално бъдещо издаване трябва да се посочи задължително в рамките на изследваната проблематика дисертационния труд на доц. Юри Кучев за автономията на данъчното право – с.17. Той е

написан на изключително високо ниво и би бил полезен на авторката. Освен това той има отношение към материята, която разглежда г-жа Дюлгерова.

Приветствам предложенията на авторката за уеднаквяване на терминологията. Това показва, че при нея има добро съчетаване на практическите и теоретичните познания в изследвана област. Освен това показват осъзнатия стремеж на г-жа Дюлгерова да търси възможности за усъвършенстване на законодателството.

На няколко места са посочени всички изменения на Закона за НАП. Намирам това за излишно. Този на когото е необходимо да се запознае с текста, ще намери актуалната редакция на съответните текстове. Представена по този начин работата създава усещане за запълване на обем и пространство и не може да бъде подкрепено.

Добро впечатление прави анализът на финансовия акт като доктринерно понятие. Това показва формирането на задълбочени теоретични познания и желание, а и възможност да се надскочи заглавието на темата.

За мен твърдението твърдението на стр.35 предизвиква въпрос. Там се изразява тезата, че индивидуалните финансови актове са винаги „*intuit personae*“, като с тях не могат да се засягат интересите на трети лица. Издаването на индивидуални актове с няколко задължени лица не променя техния индивидуален характер.

Считам, че предложението за изменение на чл.133 от ДОПК е разумно и обосновано. Дано бъде възприето при промени в закона.

На няколко места в текста са включени цели разпоредби от закона. Това утежнява четенето и не може да се оцени положително. Създава се и в този случай за натрупване на обем, което не може да бъде поощрено. При бъдещо издаване трябва да се преодолее.

Изразявам съмнение в тезите на стр.40 относно изпълнителната сила. Не мисля, че тук става въпрос точно за изпълнителна сила. Освен това има редица други административни актове, при които няма суспенсивен ефект – напр. ЗУТ. Това не може да е отграничителен белег за разграничение между финансовите и административните актове.

Вярно е, че при финансовите актове това е правилото, а при останалите административни актове е изключение. Но то е продиктувано от специфични съображения – политика, интереси на фиска и др.

Намирам, че не е правилно правото на оспорване на индивидуалния финансов акт да се нарича пасивно състояние – стр.66. Не твърдя, че познавам добре теорията на процесуалното право, но ми се струва, че е по-правилно да се говори за потенциална възможност. „Пасивно състояние“ предполага понасяне на действия – правни и фактически, а не потенциална възможност, която дава възможност за потенциална активност.

Не бива да се разискват условията за законосъобразност на административните актове и да не се посочат класиците на административното право – Петко Стайнов, Ангел Ангелов, Иван Дерменджиев, а също и Кино Лазаров, Дончо Хрусанов, Иван Тодоров. Това е въпрос на уважение към колегите, които са работили в тази област и техния безспорен принос.

Оценявам положително разглеждането на чуждите системи за оспорване на финансовите актове. Важно е обособяването от гледна точка на оспорването по административен и по съдебен ред.

Добро впечатление прави делението /класификацията/ на органите, които осъществяват административен контрол върху финансовите актове. Намирам за интересни разсъжденията по повод „правния интерес“, „субект на публично вземане“, „задължено лице“, „адресат на финансови актове“. Интересно е твърдението, че правният интерес се изразява в наличието на правна необходимост чрез сезиране да се премахнат правни последици от финансовия акт. Считам, че това е проблематика, която следва да се развие по-подробно от авторката при отпечатване на работата. Също така и темата за суспензивния ефект може да се развие по-подробно. Тя не е била предмет на обстойно разглеждане и работата би спечелила от това. Това е въпрос на философия и на законодателна политика.

Специално трябва да се отбележа тезите на авторката по приложение на споразумението при финансовите актове. Те ме интересуват и професионално, доколкото и аз преди години направих

опит за теория в тази област. Считам, че представените виждания на авторката биха могли да имат практическо значение, особено сега, когато в България е силно застъпено проектното финансиране.

Разсъжденията на г-жа Дюлгерова за мълчаливия отказ, мълчаливото съгласие, мълчанието са интересни. При издаване на работата те могат да се развият. Може би авторката трябва да развие теза за това дали е необходимо да има специална уредба на мълчаливото съгласие и мълчаливия отказ за финансовите актове конкретно.

Самата трета глава съдържа в себе си материал и тези за една или повече дисертации. Така че събирането на такава важна тема в едно, т.е. в няколко десетки страници е предизвикателство, с което авторката се е справила. Материята е структурирана правилно. От общите принципни въпроси се преминава към конкретните проблеми, свързани с финансовите актове. Също така добре е, че авторката не просто изброява процесуалните действия, а се стреми да ги обясни и анализира.

Предложенията „de lege ferenda“ са интересни. Би било добре авторката да се концентрира върху няколко предложения, които обаче да бъдат обосновани. Претенциозно е да има 15 предложения в този смисъл. Не бива в такава работа да има предложение „въвеждане на бланка за жалба“. Това не е инструкция, а теоретична разработка.

Положително впечатление ми направиха статиите и докладите¹ на г-жа Дюлгерова. Те показват нейния път като изследовател. Към това трябва добавя и участието ѝ в учебни помагала.² Това очертава интересите на авторката към дейност, свързана с теорията и учебния процес. Биографията на г-жа Дюлгерова показва възможност за сполучливо съвместяване на практическата дейност като адвокат и на теоретик – изследовател. Придобиването на научната и образователна

¹ Дюлгерова, А. Непряка дискриминация // Право, политика и администрация, Том 2/Брой 2/2015 г. стр. 54-63, ISSN 2367-4601; Dyulgerova, A., The Impact of the Legal Science on the Issues of Taxation in Judgments of the European Court of Human Rights, WORLD Science, April, 2017 Conference, “WORLD SCIENCE” № 5(21), Vol.4, May 2017 ISBN 2413-1032; Дюлгерова, А., Приложимост на споразумението в производството по оспорване на индивидуалните финансови актове // // Право, политика и администрация, Том 4/Брой 3/2017 г., ISSN 2367-4601

² Дюлгерова, Ан., В.Александрова, М. Чешмеджиева, Казуси по публичноправни науки, С., Нова звезда, 2014г. и от същите автори – Общинско право в схеми и определения /текстове и казуси/, С., Нова звезда, 2016г.

степен „доктор“ по право би било една логична стъпка в нейното професионално развитие.

Дисертантката е представила автореферат в обем от 27 стр., който напълно отговаря на изискванията за отразяване на съдържанието на дисертационния труд и основните приноси моменти в него.

Представената докторска работа оценявам положително. Тя притежава необходимите качества, за да бъде успешно защитена. Посочените в текста на настоящото становище слабости не намаляват общото положително становище и качества на дисертацията. Ще гласувам положително и предлагам решението на журито да бъде в този смисъл.

04.09.2017г.

проф. Цветан Сивков